

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Bod 1 – Zákon o prorastových opatreniach

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Bod bol zaradený na rokovanie HSR dňa 02.06.2026 Ministerstvom hospodárstva SR ako iniciatívny návrh

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Predkladaný materiál obsahuje dve vecné časti. Návrh zákona k opatreniam, ktoré možno zaviesť do praxe zo súboru stabilizačných opatrení a samotný súbor stabilizačných opatrení. Návrh zákona obsahuje prvý súbor opatrení zameraných na znižovanie nákladov podnikateľského sektora, pričom ide o nasledovné zmeny:

- Živnostenský zákon - ak súd rozhodne o oddžlení fyzickej osoby, tento fakt prestáva byť prekážkou prevádzkovania živnosti a zrýchľuje sa posudzovanie dokladov o vzdelaní tým, že sa na ich posúdenie nebude vyžadovať vyjadrenie Slovenskej živnostenskej komory,
- Zákon o reklame – zjednodušuje sa úprava reklamy potravín počiatočnej a následnej dojčenskej výživy,
- Zákon o dani z príjmov – pri dani vyberanej zrážkou sa zjednodušuje uvádzanie údajov v tlačive oznámenia o zrazení a odvedení dane
- Zákon o zdravotných poisťovniach – vypúšťa duplicitnú povinnosť sprístupňovania zoznamu poistencov, ktorí zmenili zdravotnú poisťovňu a vypúšťa sa povinnosť oznamovania zmien stanov, nakoľko tieto údaje sú verejne dostupné v Zbierke listín a Obchodnom registri SR
- Zákon o ochrane podpore a rozvoji verejného zdravia - vypúšťa sa povinnosť zamestnávateľa vypracovať prevádzkový poriadok z hľadiska ochrany a podpory zdravia zamestnancov a z § 30e sa vypúšťa povinnosť zamestnávateľa zabezpečiť posúdenie zdravotnej spôsobilosti na prácu u uchádzačov o zamestnanie
- Zákon o spotrebnej dani z elektriny, uhlia a zemného plynu – upravuje sa § 6 tak, aby sa popri doterajšej základnej sadzbe dane z elektriny zaviedla znížená sadzba dane z elektriny pre vybrané osoby pôsobiace v zákonom vymedzených odvetviach hospodárstva (ťažba a dobývanie, priemyselná výroba, energetika)
- Zákon o registri partnerov verejného sektora – navrhuje sa zrušiť tzv. každoročná verifikácia, ak nedošlo k zmene relevantných údajov
- Zákon o evidencii tržieb - navrhuje zrušiť oznámenie o povinnostiach vyplývajúcich zo zákona o evidencii tržieb

Predkladaný materiál obsahuje aj súbor stabilizačných opatrení, ktorých implementácia si nevyžaduje dodatočné verejné výdavky alebo majú len minimálny vplyv na verejné financie. Niektoré opatrenia budú mať vplyv na verejné financie, pričom ich implementácia bude predmetom ďalšieho rozpočtového a legislatívneho procesu. Predloženie takýchto opatrení s prorastovým efektom bude závisieť od dohody na rozpočte verejnej správ na rok 2027. Balík stabilizačných opatrení je zameraný na zmiernenie nákladového tlaku spôsobeného vysokými cenami energií v priemysle, podporu investičnej aktivity, zvýšenie dostupnosti pracovnej sily a zlepšenie podmienok pre podnikanie.

Návrh zákona nadobúda účinnosť 1. júla 2026.

Postoj RÚZ k materiálu

Opatrenia, ktoré sú predmetom návrhu zákona považujeme za správne a podporujeme ich, ale konštatujeme, že rozsah zákona ako celku je absolútne nedostatočný a preto pochybujeme či bude mať vôbec merateľný efekt na rast HDP.

Akkoľvek naštartovanie ekonomického rastu nevyhnutne predpokladá, že slovenská ekonomika buď: 1. získa nové zdroje, 2. začne efektívnejšie využívať tie ktoré už má alebo aspoň, 3. zastaví ich plytvanie. Nakoľko externé prostredie zostáva nestabilné (vysoké ceny energií, hrozba obchodných vojen), vonkajší prorastový impulz v podobe prostriedkov z Plánu obnovy sa postupne ukončí a výška zadlženia dosahuje kritické hodnoty, (ktoré vyvolali potrebu troch vln konsolidácie, zásadne zhoršili podnikateľské prostredie v SR, znížili našu medzinárodnú

konkurencieschopnosť a de facto zastavili prílev zahraničných investícií) za jedinú schodnú alternatívu považujeme zvýšenie efektivity využitia zdrojov, ktoré máme k dispozícii. Tzv. prorastové opatrenia s priamym finančným dopadom v sume 3 milióny eur prichádzajú po tzv. "konsolidačných" opatreniach v sume viac ako 7 miliárd eur, z toho viac ako polovica negatívneho dopadu opatrení smerovala proti podnikateľskému sektoru. "Úľava" na úrovni menej ako 1 promile nebude v nijakom makroekonomickom scenári prorastovým balíkom, ale v najlepšom prípade ľahko debyrokratizačným balíkom

Preto je nevyhnutné realizovať skutočné prorastové opatrenia. Tie musia zahŕňať: zrušenie transakčnej dane, úpravu zdaňovania právnických aj fyzických osôb, napr. zavedením rovnej dane, zníženie odvodového zaťaženia, zásadné zjednodušenie systému DPH, odstránenie nesystémových sektorových a osobitných odvodov, a zjednodušenie a spružnenie pracovnoprávnej legislatívy.

Tieto kroky zároveň musia byť doplnené o konkrétne opatrenia na strane výdavkov štátu. Bez znižovania neefektívneho a neopodstatneného plytvania verejnými financiami nebude možné dlhodobu stabilizovať ekonomiku Slovenska. Diskusia preto musí zahŕňať aj: zníženie plytvania vo verejných financiách, zníženie počtu zamestnancov vo verejnom sektore, zrealnenie ich platového ohodnotenia, zjednodušenie a zefektívnenie štruktúry verejnej správy a zvýšenie adresnosti sociálneho systému.

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. K návrhu zákona ako celku

Navrhované opatrenia považujeme za správne a podporujeme ich, ale konštatujeme, že rozsah zákona ako celku je nedostatočný a preto pochybujeme či bude mať vôbec merateľný efekt na rast HDP.

Podľa doložiek vplyvov spracovaných predkladateľom ide o zníženie priameho finančného zaťaženia o sumu cca 3 milióny eur v dôsledku úpravy sadzby spotrebnej dane z elektriny, uhlia a zemného plynu. Úspory v dôsledku redukcie administratívnej záťaže predkladateľ vyčíslil na sumu cca. 8 miliónov eur. Aj v prípade, ak by sa tieto očakávania predkladateľa realizovali v celom rozsahu tak vzhľadom k celkovej veľkosti slovenskej ekonomiky nemožno hovoriť o významnejšom prorastovom impulze. O to viac ak niektoré navrhované zmeny majú vplyv len na úzko vymedzené segmenty ekonomiky (napr. zdravotné poisťovne, výrobcovia dojceneckej výživy a pod.).

Vo vzťahu k procesu prípravy zákona RÚZ poukazuje na skutočnosť, že sociálni partneri nedostali paragrafové znenie Zákona o prorastových opatreniach v dostatočnom predstihu a nemali ani 24 hodín na oboznámenie sa s legislatívnym textom. Existuje preto riziko, že legislatívny text môže obsahovať koncepčné chyby, nepresnosti a nedomyšlené aplikačné diery. Prax z narychlo schvaľovaných opatrení – napríklad pri ostatnom konsolidačnom balíčku – jasne ukázala, že legislatíva pripravovaná bez riadneho pripomienkového konania obsahuje množstvo chýb a nejasností. Takéto texty si okamžite po schválení vyžadujú následné opravy a novely, čo podkopáva predvídateľnosť celého podnikateľského prostredia a práve predvídateľnosť je nevyhnutným predpokladom akýchkoľvek prorastových opatrení.

Sumárne preto konštatujeme, že návrh zákona nedosahuje ani parametre antibyrokratických balíčkov z predchádzajúcich období a preto požadujeme jeho zásadné rozšírenie o ďalšie opatrenia, ktoré zamestnávateľské organizácie komunikovali voči vláde v procese prípravy návrhu.

2. K návrhu stabilizačných opatrení

Viacere opatrenia z predloženého zoznamu sú formulované vágne (zvážime, preskúame ...) a preto sa k nim zatiaľ nie je možné relevantne vyjadriť. Viacere z opatrení majú termíny realizácie až v roku 2027 a ich dopady v reálnej ekonomike sa tak prejaví zrejme až v druhej polovici roku 2027, prípadne v roku 2028. Materiál predpokladá, že finančne náročnejšie opatrenia s prorastovým efektom sa presunú až na jeseň 2026, kedy sa bude rokovať o štátnom rozpočte na rok 2027. Aktuálne tvrdé dáta za rok 2026 ukazujú, že štát hospodári horšie než boli pôvodné predpoklady. Mnohé kľúčové položky príjmovej časti rozpočtu sa vyvíjajú horšie dokonca aj v porovnaní s predošlým rokom. Je ilúziou očakávať, že v takejto finančnej situácii štát na jeseň schváli reálne prorastové impulzy bez toho, aby sa už dnes viedla aj v spolupráci so sociálnymi partnermi diskusia o výdavkovej strane rozpočtu.

K obsahuvej stránke Návrhu stabilizačných opatrení uvádzame nasledovné:

Zníženie cien elektriny a energií celkovo je nepochybne správne, ale viaceré navrhované opatrenia predpokladajú zásadné vplyvy na verejné financie a je otázne z čoho budú tieto dopady financované. Upozorňujeme tiež na cezhraničné efekty cien energií, nakoľko tieto sa obchodujú na jednotnom trhu v rámci EÚ. Tieto opatrenia by mali byť sprevádzané opatreniami na výstavbu nových, optimálne stabilných a riaditeľných, zdrojov energie. Opatrenia toho typu by mali byť zamerané napr. na skrátenie posudzovacích, územných a stavebných konaní pri výstavbe energetickej infraštruktúry.

V časti Dane a odvody a podpora investícií považujeme za potrebné realizovať opatrenia ako napr. zrušenie transakčnej dane, úpravu zdaňovania právnických aj fyzických osôb, napr. zavedením rovnej dane, zníženie odvodového zaťaženia, zásadné zjednodušenie systému DPH a odstránenie (alebo aspoň znížovanie) nesystémových sektorových a osobitných odvodov. Za kontraproduktívne považujeme návrhy na vytváranie akýchkoľvek špecifických podporných fondov, ktoré len krivia prostredie ako celok.

Časť Trh práce a zamestnanosť obsahuje vecne správne ale rozsahom nedostatočné opatrenia. Podrobnejšie rozpracovanie a realizáciu navrhovaných opatrení však podporujeme.

V časti **Podnikateľské prostredie** silno podporujeme systémovú revíziu a dereguláciu v oblasti BOZP, zavedenie systémov druhej šance a preskúmanie systému platenia preddavkov SZČO. Celkovo však hodnotíme opatrenia v tejto časti ako nedostatočne rozpracované.

Za **vyslovene škodlivé** považujeme **opatrenie č. 21**, ktorým sa rozširuje okruh neobalových výrobkov o kancelársky papier. Sme presvedčení, že navrhovaná výnimka je systémovo nevhodná a mala by negatívne dopady:

1. Prenos nákladov – množstvá papiera z triedeného zberu nezmiznú, len sa ich financovanie presunie na iných výrobcov v systéme alebo priamo na obce a obyvateľov cez vyššie poplatky za komunálny odpad.
2. Oslabenie princípu RZV – zodpovednosť za výrobok by sa odňala tomu, kto ho uvádza na trh, čo je v rozpore so základnou logikou systému a jeho úspechom od roku 2015.
3. Riziko pre dosahovanie cieľov EÚ – výnimky znižujú stabilitu financovania triedeného zberu a ohrozujú plnenie cieľov recyklácie a znižovania skládkovania.
4. Neférovosť a regulačné riziko – vzniknú spory o financovanie medzi obcami a výrobcami, pričom by bolo nespravodlivé, aby náklady niesli iní poctiví výrobcovia zapojení v RZV.
5. Systémové dopady – zmena by viedla aj k narušeniu trhových podielov OZV a k nevyhnutnému preskupovaniu obcí a ďalším komplikáciám v systéme.

Domnievame sa, že predmetné opatrenie by v konečnom dôsledku nevedlo k reálnej podpore konkurencieschopnosti, ale k presunu nákladov mimo výrobcov a k oslabeniu fungujúceho systému.

Zároveň sa taktiež domnievame, že dané prorastové opatrenie vôbec nezvýhodní len výrobcov na Slovensku, ale v rovnakej miere ovplyvní aj dovozcov, čo je v rozpore so samotným návrhom opatrenia. Platby v zmysle RZV platia všetky subjekty, ktoré obaly uvedú na trh SR.

Zdroj: RÚZ